

Bilimkurgu

Vikipedi, özgür ansiklopedi

Bilimkurgu[1][2][3][4][5][6][7], **bilim kurgu**[8] ya da **bilim-kurgu**[9], yakın ya da uzak gelecek ile ilgili öykülerin bugün olası olmayan bilim ve teknoloji unsurlarını da kullanarak oluşturulmasıdır. Bilimkurgu bazen geçmişi de kurgulayabilir. Bilimkurgu kitap, sanat eserleri, televizyon, film, bilgisayar oyunları, tiyatro eserleri ve diğer kitle iletişim araçlarında bulunabilir. Yapısal ve pazarlama bağlamında bilimkurgu güncel gerçeklik içinde bulunmayacak kurgusal ögeler içeren yaratıcı çalışmaları tanımlamak için kullanılabilir. Bu tanımlama fantastik, korku ve ilgili tür[10] leri de içerir.

Bilimkurgu eserlerinin fantastik eserlerden farkı hikâye kapsamındaki kurgusal ögelerin çoklukla doğa kanunları üzerine yapılmış bilimsel önermeler ya da ispatlar dahilinde olası olmasıdır (yine de hikâyedeki bazı ögeler hâlâ tamamen yaratıcı kurgulardan ibarettir). Böylesi farklılıkların sonuçlarını keşfetmek bilimkurgunun, onu "fikirlerin edebiyatı"[11] yapan geleneksel amacıdır. Bilimkurgu çoklukla, bilinen gerçekliğe aykırı kurgulamalar içindeki alternatif olasılıklar[12] hakkında eğlendirici ve rasyonel olarak yazmak üzerine kuruludur.

Bu kurgulamalar:

- Gelecek, alternatif zaman dilimleri ya da bilinen tarih ve arkeolojik kayıtlarla çelişen geçmiş zaman kurgulamaları.
- Dış uzay, diğer dünyalar ya da Uzaylılar içeren kurgulamalar.[13]
- Bilinen doğa yasalarına aykırı teknoloji ve bilimsel kurallar içeren hikâyeler[14]
- Zamanda yolculuk ya da psiyonik, nanoteknoloji gibi yeni teknolojiler, ışık hızı üzerinde seyahat, robotlar ya da yeni politik ya da sosyal sistemler (*örnek:* bir distopya) gibi yeni bilimsel kuralların keşfi ya da uygulanmasını içeren hikâyeler.[15]

olabilir.

İçindekiler

Tanımlar

Bilimkurgu çok çeşitli alt türleri ve temaları içerdiğinden tanımını yapmak zordur.

Yazar ve editör Damon Knight "bilimkurgu söylediğimiz zaman gösterdiğimiz şeydir"[16] demiştir. Yazar Mark C. Glassy tarafından yapılan bir tanımlama bilimkurgu tanımını pornografiye benzetir: "Onun ne olduğunu bilmezsiniz ama onu görünce tanırsınız."[17] Vladimir Nabokov, eğer tanımlamalarımızı çok dikkatli yaparsak William Shakespeare'in *The Tempest* adlı oyununun bilimkurgu olarak kabul edilmesi gerektiğini söylemiştir.[18]

Bilimkurgu yazarı Robert A. Heinlein'e göre bilimkurgunun kısa ve kullanışlı bir tanımı, "gelecekteki olası olaylar hakkında, tamamen, gerçek dünya, geçmiş ve gelecek ile ilgili yeterli bilgiye, doğa ve bilimsel yöntemin tam olarak anlaşılmasına dayalı gerçekçi kurgular"dır.[19] Rod Serling'in tanımı şöyledir: "Fantastik imkansız'ın olası yapılmasıdır. Bilimkurgu ise olanaksız'ın mümkün kılınmasıdır."[20] Lester Del Rey ise şöyle yazar: "Sadık bir hayranı bile bilimkurgunun ne olduğunu açıklamakta zorlanır, tam ve tatminkar bir açıklamasının olmaması ise bilimkurgunun kolayca tanımlanabilecek sınırlarının olmamasındandır."[21]

Forrest J. Ackerman 1954 yılında ilk olarak "sci-fi" (*kısaltma:* science fiction) terimini kullanmıştır.[22] Bilimkurgu popüler kültüre girdikçe bu alanda aktif olan yazarlar ve bilimkurgu hayranları bu terimi düşük bütçeli, düşük teknolojili ve kalitesiz filmlerle özdeşleştirmişlerdir.[23][24][25] 1970'lerde Terry Carr ve Damon Knight gibi bilimkurgu eleştirmenleri "sci-fi" terimini çalıntı ve kalitesiz çalışmaları gerçek bilimkurgu eserlerinden ayırt etmek için kullanıyorlardı.[26] 1978 civarında Susan Wood ve diğerleri terimin İngilizcedeki telaffuzundan esinlenerek *skiffy* kelimesini türettiler. Peter Nicholls bilimkurgu yazar ve okurları arasındaki yaygın tercihin "SF" (ya da "sf") kısaltmasını kullanmak olduğunu yazar.[27] David Langford'un aylık fanzini *Ansible*'da, "Diğerlerinin Bizi Gördüğü Gibi..." adında, bilimkurgu türü dışındaki insanların bilimkurguyu aşağılamak için kullandıkları sayısız "sci-fi" örneklerini sunan düzenli bir köşe vardır.[28]

Tarihçe

İlk bilimkurgu eserleri olarak 2. yüzyılda Lucian'ın *True History*'si[29] [30] [31] [32] [33], *1001 Gece Masalları*'ndaki bazı hikâyeler[34][35], 10. yüzyılda *The Tale of the Bamboo Cutter*[35], 13. yüzyılda Ibn al-Nafis 'in *Theologus Autodidactus*'u[36], Cyrano de Bergerac'ın *Voyage de la Terre à la Lune*'u ve 17. yüzyılda *Des états de la Lune et du Soleil* görülmesine rağmen dünyayı kurgu ve hikâyecilik vasıtasıyla anlama konusunda bilimkurgunun öncelleri mitolojiye dayanır. Akıl çağı ve modern bilimin gelişmesini takiben Voltaire'in *Micromégas*'ı, Jonathan Swift'in *Gulliver'in Seyahatleri*[37] ve Kepler'in *Somnium*'u ilk gerçek bilimkurgu örneklerindendir. *Somnium* Carl Sagan ve Isaac Asimov tarafından ilk bilimkurgu hikâyesi olarak gösterilir. Aya yapılan bir yolculuğu ve oradan dünyanın hareketinin nasıl göründüğünü anlatır.

18. yüzyılda roman'ın bir edebiyat türü olarak gelişmesini takiben 19. yüzyıl başlarında Mary Shelley'in kitapları *Frankenstein* ve *The Last Man* bilimkurgu roman formunun tanımlanmasına yardımcı olmuş,[38] ardından Edgar Allan Poe aya seyahat ile ilgili bir hikâye yazmıştır.[39] 19. yüzyıl boyunca daha başka örnekler de ortaya çıkmıştır. Elektrik, telgraf ve yeni ulaşım teknolojilerinin doğuşuyla birlikte Jules Verne ve H. G. Wells gibi yazarlar bilimkurgu camiasında yaygın kabul gören yeni bir tür yarattılar.[40] Bu tür 19. yüzyıl sonlarında Britanya'da "bilimsel macera" olarak adlandırılıyordu. Edwin Abbott 'un 1884 te yayınladığı *Flatland: A Romance of Many Dimensions* gibi örneklerle bu tür çeşitlendi. "Bilimsel macera" terimi 20. yüzyıl başlarına kadar Olaf Stapledon gibi yazarlarca kullanılmaya devam etti.

20. yüzyıl başlarında ortaya çıkan ucuz bilimkurgu dergileri çoğunluğu Amerikalı olan ve *Amazing Stories* dergisinin kurucusu Hugo Gernsback ten etkilenen yeni bir yazar kuşağının doğmasına yardım etti.[41] 1930'ların sonlarında John W. Campbell'in *Astounding Science Fiction* dergisinin editörlüğüne gelmesiyle birlikte New York City'de *Futurians* adıyla anılan, içlerinde Isaac Asimov, Damon Knight, Donald A. Wollheim, Frederik Pohl, James Blish, Judith Merril gibi isimlerin de bulunduğu büyük bir yazar kitlesi oluştu.[42] Bu dönemin diğer tanınmış yazarları Robert A. Heinlein, Arthur C. Clarke, A. E. van Vogt ve Stanislaw Lem dir.Campbell'in *Astounding*'in başında bulunduğu dönem bilimkurgu'nun altın çağı olarak kabul edilir. Bu dönemin karakteristik özelliği bilimsel başarılar ve gelişmeyi öven katı bilimkurgu hikâyeleridir.[41] Bu dönem savaş sonrası teknolojik ilerlemelere kadar sürmüştür, sonrasında Pohl'ün yönetimindeki *Galaxy* gibi dergiler ve yeni bir yazarlar kuşağı Campbell tarzının dışında eserler vermeye başladılar.

1950'lerde *Beat kuşağı* içinde William S. Burroughs gibi kurgusal yazarlar bulunuyordu. 1960'lar ve 1970'lerin başında Frank Herbert, Samuel R. Delany, Roger Zelazny, Harlan Ellison gibi yazarlar yeni eğilimler, fikirler ve yazı stilleri keşfettiler, bu sırada çoğunluğu Britanyalı bir grup yazar da *New Wave* olarak adlandırılıyordu.[37] 1970'lerde Larry Niven ve Poul Anderson gibi yazarlar katı bilimkurguyu yeniden tanımlamaya başladılar.[43] Ursula K. Le Guin ve diğerleri de sosyal bilimkurgu tarzına öncülük ettiler.[44]

1980'lerde William Gibson gibi cyberpunk yazarları geleneksel optimizm'den ayrılıp geleneksel bilimkurgu'nun ilerlemesini desteklediler.[45] *Star Wars* bilimsel doğruluktan daha fazla hikâye ve karakterlere odaklanarak *uzay operası*[46] tarzına yeni bir ilgi oluşmasına yardımcı oldu. C. J. Cherryh'nin Uzaylılar ve komplike bilimsel mücadeleler üzerine detaylı araştırmaları belirli bir yazar gubunu etkiledi.[47] Çevresel sorunlar, küresel ağ ve genişleyen bilgi evreninin etkileri, biyoteknoloji ve nanoteknoloji ile ilgili sorular, Soğuk Savaş'ın ardından kıtlık sonrası toplumlarına oluşan ilgi gibi konular 1990'larda ortaya çıkmış temalardandır; Neal Stephenson'un *The Diamond Age* adlı eseri bu konuları kapsamlı olarak inceler. Lois McMaster Bujold'un *Vorkosigan* romanları karakter odaklı hikâyeleri yeniden ön plana çıkardı.[48] *Star Trek: The Next Generation* adlı televizyon dizisi,[49] içlerinde en çok tutulanı *Babylon 5* olan bir bilimkurgu dizileri furyası başlattı.[50][51] Hızlı teknolojik ilerlemenin yarattığı kaygılar ilk kez Vernor Vinge'in romanı *Marooned in Realtime* ile popüler olan *teknolojik yalnızlık* kavramı etrafında şekillendi ve diğer yazarlarca da kullanıldı.

Yeni fikirler

Bilimkurgu bir yandan gelişmeyi ve gelecekteki teknolojileri eleştirirken bir yandan da yeni fikirler ve yeni teknolojiler oluşturur. Bu konu bilimsel çevrelerden ziyade edebi ve sosyolojik olarak tartışılmıştır. Sinema ve medya kuramcısı Vivian Sobchack bilimkurgu filmi ile teknolojik hayal gücü arasındaki diyaloğu dikkatle gözden geçirir. Teknoloji sanatçıların kurgusal konuları betimlemesine etki etmez ancak kurgusal dünya hayal gücünü genişleterek bilime katkıda bulunur. Bilimkurgu'nun ilk yıllarında Arthur C. Clarke gibi yazarlarla daha yaygın olmakla birlikte, Michael Crichton gibi yeni yazarlar halihazırda olanaksız olan teknolojileri gerçeklenmeye çok yaklaştıracak yollar bulabilmektedir.[52] Nanoteknoloji alanında bu, Ottawa Üniversitesi profesörü José Lopez'in "Bridging the Gaps: Science Fiction in Nanotechnology" adlı makalesinde belgelenmiştir. Lopez, kurgusal evrenlerin teorik önermeleriyle bilimsel nanoteknoloji operasyonlarını ilişkilendirmiştir.

Alt türler

Yazarlar ve film yapımcıları geniş bir fikirler yelpazesinde eserler verirler ancak pazarlamacılar ve sanat eleştirmenleri bu edebi ve görsel çalışmaları farklı kategorilere ya da *türler* ve *alt-türler*e ayırmak eğilimindedirler.[53] Bazı çalışmalar birden fazla tanımlanmış türe tekabül ettiğinden, diğerleri tanımlanmış türlerin dışında ya da arasında kalabildiğinden, ayrıca pazarlamacıların tür tanımlamaları ile edebi eleştirmenlerinki arasında ciddi farklılıklar olmasından ötürü, bu işlem pek kolay olmamaktadır.

Katı bilimkurgu

Katı bilimkurgu (İngilizce: Hard "SF")'nun karakteristik özellikleri, fizik, astrofizik, kimya gibi ölçülebilir bilimlerin eksiksiz detaylarına sıkı biçimde bağlı olması ya da daha ileri teknolojilerin olası kıldığı evrenleri titizlikle betimlemesidir. Gelecek üzerine yapılmış doğru öngörülerin pek çoğu katı bilimkurgu alt-türünden gelmekle birlikte çok sayıda yanlış öngörü de ortaya çıkmıştır. Örneğin Arthur C. Clarke, sabit yörüngeli iletişim uydularını[54] doğrulukla öngörmesine rağmen "ay kraterleindeki derin aytozu katmanları" öngörüsünde yanılmıştır.[55] Gregory Benford, Geoffrey A. Landis gibi bazı katı bilimkurgu yazarları aynı zamanda birer bilim insanıdırlar.[56][57] Rudy Rucker ve Vernor Vinge ise yazarlığın yanı sıra matematikçidirler. Hal Clement, Larry Niven, Robert J. Sawyer ve Stephen Baxter bu alt-türün diğer kayda değer yazarlarıdır.

Sosyal bilimkurgu

"Sosyal bilimkurgu" terimi psikoloji, ekonomi, politik bilimler, sosyoloji, antropoloji gibi sosyal bilimleri esas alan çalışmaları tanımlamak için kullanılabilir. Bu alandaki kayda değer yazarlar arasında Ursula K. Le Guin ve Philip K. Dick sayılabilir.[41][58] Terim öncelikli olarak karakterler ve duygular üzerine odaklanan hikâyeleri tanımlar. SFWA Büyük Ustası Ray Bradbury bu sanatın tanınmış bir üstadıdır.[59] Bazı yazarlar katı bilimkurgu ve sosyal bilimkurgu arasındaki sınırı bulanıklaştırmışlardır. Ütopya ve distopya hikâyeleri sosyal bilimkurgunun dallarıdır;*The Handmaid's Tale*, *BinDokuzyüzSeksenDört* ve *Brave New World* gibi hikâyeler sosyal bilimkurgu örnekleri arasındadır. *Gulliver'in Seyahatleri* gibi fantastik ortamlarda geçen hicivsel romanlar yaratıcı kurgulamalar olarak kabul edilebilir.

Cyberpunk

Cyberpunk türü 1980'lerin başında ortaya çıkmıştır; "sibernetik"(İngilizce: cybernetics) ve "punk" kelimelerinin bileşimidir[60] ve ilk olarak yazar Bruce Bethke'nin *Amazing Science Fiction Stories* dergisinin Kasım 1983 sayısında yayınlanan "Cyberpunk" adlı kısa öyküsüyle keşfedilmiştir.[61] Daha sonra William Gibson'ın siber uzayı tanımladığına inanılan kitabı *Neuromancer* ile rafine edilmiştir. Zaman dilimi genellikle yakın gelecektir ve ortam da genellikle distopyandır. Cyberpunk'ın yaygın temaları içinde bilgi teknolojilerindeki gelişmeler, özellikle İnternet (ya da siber uzay) ve şirketlerin devletlerden daha etkin olduğu demokrasi ötesi toplumsal kontrol sistemleri sayılabilir. Nihilizm, post-modernizm ve kara film teknikleri yaygın olarak kullanılır ve lider karakterler memnuniyetsiz ya da isyankar anti-kahramanlar olabilir. Bu türün kayda değer yazarları William Gibson, Bruce Sterling, Alfred Bester ve Pat Cadigan'dır. James O'Ehley 1982 yapımı *Blade Runner* filmini görsel *cyberpunk* türüne kesin bir örnek olarak gösterir.[62]

Zamanda yolculuk

Zamanda yolculuk hikâyelerinin öncellerini 18. ve 19. yüzyıllarda görebiliriz. Bu alt-tür H. G. Wells'in *Zaman Makinası* romanıyla popüler olmuştur. Bu türdeki hikâyeler büyükbaba paradoksu gibi mantıksal sorunlar yüzünden oldukça komplikedir.[63] Zamanda yolculuk, romanlarda ve gerek genel temalı televizyon dizilerinin içinde tek bölüm olarak (örnek:*Uzay Yolu* dizisi *"Sonsuzluğun Kıyısındaki Şehir"* bölümü), gerekse ayrı yapım olarak (örnek:*The Flipside of Dominick Hide*) oldukça yaygın olarak kullanılan bir konudur. 1963 yılında başlayan ve 2014 yılında devam etmekte olan "Doctor Who" adlı dizide, zaman yolculuğu ve paralel evrenlerle ilgili örnekler sunan, uzun soluklu bir dizidir. Başrol karakteri olan Doctor "Zaman Lordu"dur.

Alternatif tarih

Alternatif tarih hikâyeleri tarihsel olayların farklı biçimde gerçekleşmesi önermesi üzerine kuruludur. Bu hikâyeler geçmişi değiştirmek için zaman yolculuğunu kullanabilir ya da basitçe bizimkinden farklı tarihe sahip bir evren kurabilir. Türün klasikleri arasında Ward Moore'un Amerikan İç Savaşını Güneylilerin kazandığı *Bring the Jubilee* si, II. Dünya Savaşını Almanya ve Japonya'nın kazandığı Philip K. Dick'in *The Man in the High Castle* ı sayılabilir. Adını Murray Leinster'in erken dönem hikâyesi *Sidewise in Time* dan alan *Sidewise Alternatif Tarih Ödülü* bu alt-türün en iyilerini belirler. Harry Turtledove bu alt-türün en önde gelen yazarlarındandır ve kendisinden sıklıkla "alternatif tarihin ustası" olarak bahsedilir.[64][65]

Askeri bilimkurgu

Askeri bilimkurgu ulusal, gezegenlerarası ya da evrenlerarası silahlı güçlerin çatışması üzerine kurulur; öncelikli karakterler genellikle askerlerdir. Hikâyeler askeri teknoloji ile ilgili detaylar, prosedürler, törenler ve askeri tarih içerir; askeri hikâyeler tarihsel çatışmalarla paralellik ihtiva edebilir. Gordon Dickson'un *Dorsai* romanları ve Heinlein'in *Yıldızgemisi Askerleri* erken dönem örnekleridir. Joe Haldeman'ın *The Forever War* adlı eseri erken yazarların II. Dünya Savaşı dönemi hikâyelerine Vietnam Savaşı dönemi ile verdiği eleştirel bir cevaptır.[66] Önde gelen askeri bilimkurgu yazarları David Drake, David Weber ve S. M. Stirling'dir. *Baen Books* yayınevi askeri bilimkurgu yazarlarını yetiştirmesiyle tanınır.[67]

İnsanüstü varlıklar

İnsanüstü varlıklarla ilgili hikâyeler normalin dışında kabiliyetleri olan canlıların ortaya çıkmasını konu alır. Bu durum Olaf Stapledon'un *Odd John* adlı romanında olduğu gibi doğal nedenlerden ya da A.E. Van Vogt'un romanı *Slan* da olduğu gibi kasıtlı denemelerle ortaya çıkabilir. Bu hikâyeler genellikle bu varlıkların yaşadığı yabancılaşma ve toplumun bu varlıklara olan tepkisine odaklıdır. Bu alt-tür gerçek yaşamda insan çoğaltılması konusunun tartışılmasında rol oynamıştır.

Dünyanın Sonu

Mahşer kurgusu nükleer savaş, salgın hastalıklar ya da diğer afetler sonucunda uygarlığın sonunun gelmesini ya da afetler sonrası dünyanın durumunu konu alır. George R. Stewart'ın *Earth Abides* ve Pat Frank'ın *Alas, Babylon* romanları türün tipik örnekleridir. Mahşer kurgusu genelde afetin oluşu ve hemen sonrasıyla ilgilenirken mahşer sonrası kurgulamalar Cormac McCarthy'nin *Yol* undaki gibi yakın dönemi ya da Russell Hoban'ın *Riddley Walker* romanında olduğu gibi afetin oluşundan yüzyıllar sonrasını anlatabilir.

Uzay operası

Uzay operası kısmen ya da tamamen uzayda geçen ve güçlü (bazen de hayali) teknoloji ve kabiliyetlere sahip rakipler arasındaki çatışmayı da içeren romantik hikâyeler, çoklukla melodramatik maceralardır. Uzay operasının en önemli özelliği ortam, karakterler, savaşlar, güçler ve temaların çok büyük ölçekli olma eğilimidir. Bu hikâyeler tipik olarak Homer'ci geleneği takip ederler: "Küçük bir maceracı grup, kendi güçleriyle kıyaslanamayacak büyüklükteki savaşçı güçlere karşı mücadele verir". Alastair Reynolds'un *Revelation Space* serisi ve çok popüler olan *Star Wars* üçlemeleri bu türün örnekleridir.

Uzay westerni

Uzay westerni Amerikalı western hikâyelerini fütüristik uzay arka planında sunmasıyla aslında Uzay Operası'nın bir alt türü olarak değerlendirilebilir. Bu hikâyeler tipik olarak yeni kolonize edilmiş ve Amerikan Vahşi Batısında olduğu gibi ekonomik gelişme ve kanunsuzluğun hüküm sürdüğü zeminlerde kurulu öncü yerleşimleri konu alır.Joss Whedon'un *Firefly* TV serisi ve devam filmi *Serenity* bu türün örnekleridir.

Diğer alt türler

- Feminist bilimkurgu - Feminist bilimkurgu, toplumun erkek için oluşturduğu roller, kadın ile erkeğin siyasi ve kişisel güçleri arasındaki rol değişimleri gibi sorular ortaya atar. En kayda değer bazı feminist bilimkurgu çalışmaları cinsiyet farklarının olmadığı ütopik toplumlar ya da erkek egemenliğinin had safhada olduğu distopyalar kurgulayarak bu temaları işlemiştir.[68]
- New Wave - New Wave terimi hem form hem de içerik olarak yüksek derecede deneyselliğe ve dayanan, ince bir zevk ve özbilinçle yazınsal ya da sanatsal duyarlılığı olan bilimkurgu çalışmalarını tanımlamak için kullanılmaktadır.
- Steampunk buhar gücünün hala yaygın olarak kullanıldığı, 19. yüzyıl ya da sıklıkla Viktorya Dönemi İngilteresinde geçen fakat H. G. Wells ve Jules Verne in çalışmalarında olduğu gibi kurgusal teknolojiler ya da bilgisayarın erken dönemde icadı gibi gerçek teknolojik yenilikler de içeren bir kurgulama türüdür.

Bilimkurgu bir sanat türü olarak çok daha önceleri var olduğu halde, adına kavuşması için 50'li yıllarda bu şekilde adlandırmasını beklemiştir.

İlgili türler

Teorik kurgu, fantastik edebiyat ve korku

Teorik kurgu,[69] bilimkurgu, fantastik, alternatif tarih(herhangi bir bilimsel ya da fütüristük öge içermeyebilir) ve hatta Jorge Luis Borges ve John Barth'ın eserlerinde olduğu gibi fantastik ögeler içeren yazınsal eserleri de içine alan geniş bir alandır. Bazı editörler büyülü gerçekçiliği de teorik kurgu türüne katarlar.[70]

Fantastik edebiyat

Fantastik edebiyat bilimkurgu ile yakından ilişkilidir. Pek çok yazar her iki türde de eserler vermiştir, hatta Anne McCaffrey ve Marion Zimmer Bradley gibi yazarların iki türün ortasına denk düşen eserleri de vardır.[71] Yazarların kurduğu profesyonel organizasyonun adı "Science Fiction and Fantasy Writers of America" (**SFWA**), yani "Amerikan Bilimkurgu ve Fantastik Edebiyat Yazarları Birliği"'dir.[72] Bilimkurgu kongreleri fantastik edebiyat konularını düzenli olarak gündemlerine alırlar.[73][74][75] J. K. Rowling gibi fantastik edebiyat yazarları bilimkurgu alanındaki en büyük

ödül Hugo Ödülüne layık görülmüştür.[76] Bazı çalışmalar alt-türler arasında kesin sınırlar çizmenin ne kadar zor olduğunu göstermesine rağmen yazarlar ve okuyucular çoğunlukla fantastik edebiyat ve bilimkurgu yu birbirinden ayırırlar. Genel anlamda bilimkurgu bir gün gerçekleşme olasılığı olan şeyleri anlatırken fantastik edebiyat özünde olanaksız olan şeylerden bahseder.[20] Büyü ve mitoloji fantastik edebiyatın popüler konularıdır.[77] Bazı öyküler aslında bilimkurgu türünde olmasına rağmen fantastik ögeler içerir. *Bilimsel fantezi* terimi zaman zaman bu tür çalışmaları anlatmak için kullanılır.[78]

Korku edebiyatı

Korku edebiyatı doğa dışı ve doğaüstü üzerine kuruludur. Amacı okuyucuyu zaman zaman şiddet tasvirleri kullanarak rahatsız etmek ya da korkutmaktır. Tarihsel olarak olağandışı edebiyat olarak da bilinmektedir. Korku edebiyatı resmen bilimkurgu'nun bir dalı olmamakla birlikte pek çok korku eseri bilimkurgu ögeleri içerir. Mary Shelley'in *Frankenstein* romanı, canavarın yaratılması bilimkurgusal bir temelde olduğundan, tam anlamıyla ilk bilimkurgu çalışması olarak tanınır. Edgar Allan Poe'nun çalışmaları da bilimkurgu ve korku türlerinin tanımlanmasına yardımcı olmuştur.[79] Günümüzde korku edebiyatı korku filmlerinin en popüler kategorilerindendir.[80]

Gizemci edebiyat

Bilimkurgu baskın temadır, ancak güncel gerçekliğe dayanır. Orta edebiyat türü sayılabilir. Tom Clancy veya Michael Crichton'un romanları gibi pek çok korku eseri ya da James Bond filmleri bu türe dahil edilebilir.[81] Kurt Vonnegut, Philip K. Dick, Stanisław Lem gibi yazarların modernist çalışmaları güncel gerçekliğe kurgusal ya da varoluşçu yaklaşımlarıyla bilimkurgu ve gizemcilik arasındaki sınırdadırlar.[82] Robert J. Sawyer'a göre "Bilimkurgu ve gizemcilik arasında büyük bir uzlaşma vardır. İkisi de bulmaca çözmeyi teşvik eder ve akla yatkın hikâyeler gerektirirler."[83] Isaac Asimov, Walter Mosley ve diğer yazarlar bilimkurgu eserlerinde gizemci ögelere yer vemişler ya da tam tersine gizemci eserlerinde bilimkurgu ögelerine yer vermişlerdir.

Süperkahraman edebiyatı

Süperkahraman edebiyat türünün karakteristik özelliği, normalin çok üzerinde yetenek ve güçleri olan varlıkların isteyerek ya da zorunluluktan dolayı bir ülke ya da evrendeki insanlara doğal ya da süper-güçlü tehditlerin bertaraf edilmesinde yardım etmeleridir. Pek çok süper kahraman karakteri isteyerek ya da kazara kendilerini ileri teknolojiler, yabancı dünyalar, zamanda ya da boyutlararasında yolculuk gibi ögeler içeren bilimkurgusal ya da gerçek olayların içinde bulurlar, fakat bilimsel akla yatkınlık oranı gerçek bilimkurguya göre düşüktür. Bu türün yazarları arasında Stan Lee (Örümcek Adam, Fantastik Dörtlü,X-Men ve Hulk'un yaratıcılarından); Marvel Comics için *Blade* i ve DC Comics için *The New Teen Titans*'ı yaratan Marv Wolfman, *Uzay Yolu*, *Smallville* TV serisi *Örümcek Adam* ve *X-Men* romanlarıyla Dean Wesley Smith ve *Supermen* in yazarları Roger Stern ve Elliot S. Maggin sayılabilir.

Camia ve hayran toplulukları

Bilimkurgu hayranlarının oluşturduğu topluluk bir edebiyat ve fikir camiasıdır. Yeni fikirlerin toplumun geniş kitlelerine yayılmadan önce ortaya çıkıp geliştiği bir kültür ortamıdır.[84] Bu camianın üyeleri **bilimkurgu fanları** olarak bilinir. Bu kitle birbirleriyle bilimkurgu kongreleri ve kulüpleri, yazılı ve sanal fanzinler, internet siteleri, adres listeleri ya da diğer vasıtalarla sürekli olarak temas halindedirler.

Bilimkurgu hayranları topluluğu *Amazing Stories* dergisindeki *Mektuplar* köşesinden ortaya çıkmıştır. Kısa süre içinde bilimkurgu hayranları birbirlerine mektuplar yazmaya, fanzin olarak bilinmeye başlanan gayri resmi yayınlarda görüşlerini paylaşmaya başladılar.[85] Düzenli irtibat kurulduktan sonra bilimkurgu fanları birbirleriyle tanışmak istediler ve yerel kulüpler kuruldu. 1930'larda ilk bilimkurgu kongresi geniş bir bölgedeki bilimkurgu fanlarını bir araya getirdi.[86] Internet ortaya çıkıp daha geniş kitleler arasında iletişim kurulana dek kongreler, kulüpler ve fanzinler bilimkurgu hayranlarının yoğunluklu aktivite türleri olarak kaldı.

Ödüller

Bilimkurgu dünyasının en saygı duyulan ödülleri Dünya Bilimkurgu Cemiyeti'nin dağıttığı Hugo Ödülü ve SFWA'nın dağıttığı Nebula Ödülü dür. Bilimkurgu sinemasının kayda değer bir ödülü ise Saturn Ödülü dür. Her yıl Bilimkurgu, Fantezi ve Korku Filmleri Akademisi tarafından dağıtılır.

Kanada'daki Aurora Ödülü gibi ulusal ödüller, Orycon'da dağıtılan ve KuzeyBatı Pasifik'ten gelen çalışmalara verilen Endeavour Ödülü gibi bölgesel ödüller Chesley Ödülü gibi özel ilgi alanlarının ya da alt-türlerin değerlendirildiği ödüller de vardır. Lotus Ödülü gibi, dergilerin yaptığı okuyucu oylamaları sonucunda dağıtılan ödüller de mevcuttur.

Kongreler, kulüpler ve organizasyonlar

Dünyanın çeşitli şehirlerinde düzenli olarak yerel, bölgesel, ulusal ya da uluslararası katılımlı bilimkurgu kongreleri gerçekleştirilir. Genel ilgi alanlı kongrelerde bilimkurgunun tüm konuları işlenirken diğer kongreler ise *medya hayranlığı*, filking, gibi özel ilgi alanlarına odaklıdır. Medyaya yönelik pek çok aktivite ticari sponsorlar tarafından organize edilmekle birlikte kongrelerin çoğu kâr amacı gütmeyen organizasyonların gönüllü çalışmaları ile gerçekleştirilir. Kongre aktiviteleri "program" olarak adlandırılır. Bunlar paneller, okuma ve imza seansları, maskeli balolar ve diğer etkinlikler olabilir. Kongre boyunca sürekli olarak gerçekleştirilen satış standları, sanat gösterileri, ikram ve ağırlama salonları gibi aktiviteler programın parçası değildir.[87]

Kongreler ödül törenlerine evsahipliği de yapabilir, örneğin Hugo Ödülü her yıl Worldcon kongresinde sahibini bulur. Bilimkurgu kulüpleri, yıl boyunca bilimkurgu fanları için çeşitli aktiviteler düzenlerler. Bunlar devam eden bilimkurgu kongreleri ile bağlantılı ya da düzenli kulüp toplantıları şeklinde olabilir. Pek çok grup kütüphanelerde, üniversitelerde, halk merkezlerinde, pub ve restoranlarda ya da üyelerin evlerinde toplanırlar. *New*


Pamela Dean reading Minicon da

England Bilimkurgu Derneği ve *Los Angeles Bilim ve Fantezi Cemiyeti* gibi köklü grupların toplantılar ve kongre malzemeleri ile araştırma materyallerini depolamak için kullandıkları kulüp binaları vardır.[88] *Amerikan Bilimkurgu ve Fantastik Edebiyat Yazarları Birliği* (SFWA), 1965 yılında Damon Knight tarafından profesyonel bilimkurgu yazarları camiasına hizmet için kâr amacı gütmeyen bir organizasyon olarak kurulmuştur.[72] Hayran topluluğu *media fandom*,[89] *Society for Creative Anachronism*,[90] *gamer(ya da gaming)*,[91] *filker(ya da filking)* ve *furry fandom*[92] gibi ilgili grupların doğuşuna yardımcı olmuştur.

Fanzinler ve internet ortamındaki fan kulüpleri

İlk bilimkurgu fanzini "The Comet" 1930 yılında yayınlandı.[93] Fanzin basım teknikleri yıllar geçtikçe *hektograf*, *mimograf* ve *ditto makinesi*n"den" modern fotokopiye dönüştü. Üyelik potansiyeli modern basım tekniklerinin kullanılması için çoğunlukla yeterli olmamaktadır. Modern fanzinler bilgisayar yazıcısı çıktısı olarak basılmakta, yerel fotokopi merkezlerinde çoğaltılmakta ya da sadece e-mail ile gönderilmektedir. Günümüzde en iyi bilinen fanzin David Langford tarafından yayımlanan pek çok Hugo ödülü almış *Ansible* dır. Diğer ödüllü fanzinler arasında *File 770*, *Mimosa* ve *Plokta* sayılabilir.[94] Fanzinler için yazan Brad W. Foster, Teddy Harvia and Joe Mayhew gibi yazarlar bu alanda öne çıkmışlardır. Hugo ödüllerinin içinde de "En iyi Fanzin yazarı" adında bir kategori vardır.[94] En eski sanal fan kulübü SF Lovers (https://web.archive.org/web/20061223120718/http://www.noreascon.org/users/sflovers/u1/web/) ilk başta bir adres listesine text olarak düzenli gönderilmeye başlamıştır.[95] 1980'lerde Usenet grupları sanal fan zincirini büyük oranda genişletti. 1990'larda Küresel Internet ağının gelişmesi bilimkurgu fanlarının sayısını dünya çapında binlerden milyonlara çıkardı.[88] Bu konuda binlerce web sitesi kuruldu. Bunların çoğu küçük ve dar kapsamlı olmakla birlikte *SF Site* gibi bazı siteler geniş bir içeriğe sahiptir.

Fan edebiyatı

"Fan edebiyatı" terimi bilimkurgu hayranları tarafından yaratılan, kâr amacı olmayan kitap, film ya da televizyon serileri için Kullanılır.[96] Terimin modern anlamı 1970'lerden önceki "bilimkurgu fanatiklerinin fanzinlerde yayımlanan öyküleri" anlamı ile karıştırılmamalıdır. Walt Willis'in *Goon* hikâyeleri bu türe bir örnektir. Son yıllarda bilimkurgusal evrenlerin işbirliğiyle oluşturulmasını teşvik eden Orion's Arm, Galaxiki gibi siteler ortaya çıkmıştır. Zaman zaman bilimkurgu eserlerinin telif hakkı sahipleri bilimkurgu fanlarına yaptıkları işe son vermeleri için avukatları aracılığıyla yasal uyarılar göndermişlerdir.

Bilimkurgu araştırmaları

Bilimkurgu araştırmaları, bilimkurgu eserleri, filmler ve yeni medya türleri üzerine yapılan kritik değerlendirmeler, yorumlar, tartışmalar, fan kulüpleri ve fan edebiyatını kapsar. Bilimkurgu araştırmacıları bilimkurguyu ve bilimkurgunun bilim, teknoloji, politika ve kültür ile ilişkilerini kapsamlı bir araştırma konusu olarak alırlar. Bilimkurgu araştırmalarının tarihi 20. yüzyıl başlarına dayanmasına rağmen *Extrapolation* (1959), *Foundation - The International Review of Science Fiction* (1972), *Science-Fiction Studies* (1973) gibi akademik yayınlar ve 1970'lerde kurulan *Bilimkurgu Araştırmaları Birliği*, *Bilimkurgu Vakfı* gibi kurumlar sayesinde ayrı bir disiplin olarak tanımlanmıştır. 1970'lerde bu alan bilimkurgu akademisyenleri ile bağlantılı pek çok yeni dergi, organizasyon ve konferans ve Liverpool ile Kansas üniveristelerinin açtığı akademik bilimkurgu programlarıyla ciddi oranda büyümüştür.

Ulusal Bilim Vakfı, "Toplumsal Eğilimler ve Toplumsal Algılama" ve "Bilimkurgu ve Düzmece Bilim" konulu araştırmalar yapmıştır.[97] Bu araştırmalar sonunda varılan bazı sonuçlar şunlardır: "Bilimkurguya olan ilgi insanların bilim konusundaki düşünce ve yaklaşımlarını etkileyebilir... bir araştırma sonucuna göre bilimkurgu romanlarını tercih etmekle uzay programını desteklemek arasında güçlü bir ilişki vardır... aynı araştırma sonuçlarına göre bilimkurgu eserleri okuyan öğrenciler diğer öğrencilere göre dünya dışı varlıklar ile temas kurulmasını daha olası ve istenen bir şey olarak görmektedirler (Bainbridge 1982)".[98]

Dünya'da bilimkurgu

Tür ve camia olarak çoğunlukla ABD ve Birleşik krallıkta gelişmiş olmasına rağmen bilimkurgu dünya çapında bir olgudur. Bilimkurguyu belirli ülkeler ve İngilizce harici dillerde de geliştirme amaçlı organizayonlar, ülke, dil ya da türe özgü ödüller gibi oldukça yaygındır.

Avrupa



Sovyet pulu, bilimkurgu konulu 1967 serisinden bir örnek.

Almanya ve Avusturya

Tanınmış Alman bilimkurgu yazarları arasında *The Carpet Makers* ve *Eine Billion Dollar* kitapları büyük başarı kazanmış olan beş kez *Kurd-Laßwitz-Ödülü* sahibi Andreas Eschbach, *The Swarm* adlı kitabında bilimsel korku ve bilimkurgu ögelerini bir mahşer senaryosu ile birleştiren Frank Schätzing sayılabilir. *Die Zeit* a göre Alman dilinde yazan en önde gelen yazar Avusturyalı Herbert W. Franke'dir.

Alman dilinde yayınlanan tanınmış kitap serisi *Perry Rhodan* 1961 yılında çıkmıştır. Bugüne kadar satılan bir milyarın üzerinde kopya ile dünyanın en başarılı bilimkurgu kitap serilerindendir.[99]

Okyanusya

Avustralya: David G. Hartwell'in belirttiği üzere Avustralya bilimkurgusu pek çok yönden Avustralyalı olmamasına rağmen bilimkurgu, fantastik ve korku edebiyatı alanlarında uluslararası platformda eserler veren çok sayıda Avustralyalı yazar vardır. Bu durum Avustralya iç pazarının küçük nedeniyle dış satışların çoğu Avustralya kökenli yazar için önemli olmasıyla açıklanabilir.[100][101]

Türkiye'de bilimkurgu

Ana madde: Türkiye'de bilimkurgu

İngilizce "science fiction" olan türün adını Türkçeye "bilimkurgu" olarak kazandıran kişi yazar Orhan Duru'dur. 1 Ocak 1973 tarihli Türk Dili ve Edebiyatı dergisinde science fiction kelimesinin Türkçe karşılığı olarak “bilimkurgu” ismini önerir.[102][103]

1971 Yılında Sezar Erkin Ergin tarafından çıkarılan "Antares" isimli teksir halinde başlayan bilimkurgu fanzini yayınlanmıştır. Bu fanzin Türkiye'nin ilk fanzini olması dışında Bilimkurgu kelimesini kullanan ilk yayındır. Bilimkurgu Dergisi olarak 13 sayı çıkarmışlardır. Antares'i birçok fanzin ve dergi takip etmiştir. Bunlardan en önemlisi Atılgan Bilimkurgu ve X-Bilinmeyen dergileridir. Günümüzde yayınlanan bilimkurgu dergisi bulunmamaktadır.[104] Fanzin olarak ise Mehmet Fatih Balkı tarafından 2018 yılında kurulan Lagari Bilimkurgu bulunmaktadır.[105]

Çizgi roman alanında, Yalçın Didman'ın Eksi Seksen isimli kitapla başlattığı Ayılı Adam serisi, post-apokaliptik bilimkurgunun Türkiye'deki en belirgin örneğidir.

Uğur Uludağ'ın yazdığı Üçüncü Türden Yakın İlişkiler, Türkiye'nin ilk bilimkurgu tiyatro oyunudur. Aynı isimli oyunun devamı olan "Üçüncü Türden yakın İlişkiler 2" ise, dünya tiyatrosunda - sequal anlamdaki ilk devam oyunudur. Her iki oyun da Espri Standartları Enstitüsü Kurumu tarafından 2001-2004 seneleri arasında oynanmıştır. Serinin ilk oyunu Türkiye'de 130.000 kişi tarafından izlenmiştir. Daha sonraları yazar, her iki oyunu birleştirip genişletmek suretiyle aynı isimli bir roman da çıkarmıştır.

Yazında bilimkurgu

Ana madde: Bilimkurgu yazarları listesi

Edebiyatta bilimkurgu türünün tanınmış isimlerinden bazıları şunlardır:

- Jules Verne
- Karel Čapek
- Arthur C. Clarke
- Isaac Asimov
- Frank Herbert
- H.G. Wells
- Yevgeni İvanoviç Zamyatin (Zemyetkin)
- Stanislaw Lem
- Philip K. Dick
- Ursula K. Le Guin
- J. G. Ballard
- Samuel Delany
- Jack Vance
- David Brin
- Thomas Disch
- Robert Sheckley
- Harry Harrison
- John Brunner
- Alexei Panshin
- Poul Anderson
- Robert A. Heinlein
- Kurt Vonnegut Jr.
- Adam Fawer
- Frederik Pohl
- Roger Zelazny
- Bernard Werber
- Brian W. Aldiss
- C. M. Kornbluth
- Eric Frank Russell
- Larry Niven
- Douglas Adams
- Joanna Russ
- Robert Silverberg
- Ş. Yüksel Yılmaz

- Uğur Uludağ
- Orhan Duru

Ayrıca bakınız

- Bilimkurgu filmleri listesi
- Bilimkurgu filmi

Kaynakça

1. ^ "bilimkurgu". *Türkçe Sözlük*. **1**. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları. 1983. s. 155.
2. ^ Arkın, R. Gökalp, (Ed.) (1987). "bilimkurgu". *Renkli Resimli Ansiklopedik Büyük Sözlük*. **4**. İstanbul: Arkın Kitabevi. s. 310.
3. ^ Özön, Nijat, (Ed.) (1995). "bilimkurgu". *Büyük Dil Kılavuzu*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları. s. 175. ISBN 9753634528.
4. ^ Özön, Nijat, (Ed.) (2000). "bilimkurgu filmi". *Sinema, Televizyon, Video, Bilgisayarlı Sinema Sözlüğü*. İstanbul: Kabalcı Yayınevi. s. 112. ISBN 9758240250.
5. ^ Teksoy, Rekin, (Ed.) (2012). "bilimkurgu sineması". *Rekin Teksoy'un Ansiklopedik Sinema Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: Oğlak Yayıncılık. s. 35. ISBN 9789753297967.
6. ^ "bilimkurgu." (http://www.dildernegi.org.tr/TR,274/turkce-sozluk-ara-bul.html) *Türkçe Sözlük*. Dil Derneği. Erişim tarihi: 24 Şubat 2015.
7. ^ "bilimkurgu" (http://www.tubaterim.gov.tr/ATS/index.php/w_anasayfa/search/?q=bilimkurgu&arama_options=2&szl=23%2C32&lng=1%2C2%2C3) *Türkçe Bilim Terimleri Sözlüğü*. Türkiye Bilimler Akademisi. Erişim tarihi: 18 Mayıs 2017.
8. ^ "Bilim+kurgu" (http://sozluk.gov.tr/?kelime=bilim+kurgu) *Güncel Türkçe Sözlük*. Türk Dil Kurumu. Erişim tarihi: 18 Mayıs 2017.
9. ^ Uslu, Mustafa, (Ed.) (2007). "bilim-kurgu sineması". *Ansiklopedik Türk Dili ve Edebiyatı Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: Yağmur Yayınları. s. 51. ISBN 9789757747611.
10. ^ N. E. Lilly (1 Mart 2002). "What is Speculative Fiction?" (https://web.archive.org/web/20150502121200/http://www.greententacles.com/articles/5/26). 2 Mayıs 2015 tarihinde kaynağından (http://www.greententacles.com/articles/5/26/) arşivlendi.
11. ^ Marg Gilks, Paula Fleming, and Moira Allen (2003). "Science Fiction: The Literature of Ideas" (https://web.archive.org/web/20150515083550/http://www.writing-world.com/sf/sf.shtml). WritingWorld.com. 15 Mayıs 2015 tarihinde kaynağından (http://www.writing-world.com/sf/sf.shtml) arşivlendi.
12. ^ Del Rey, Lester (1979). *The World of Science Fiction: 1926–1976* (https://archive.org/details/worldofsciencefi00delr). Ballantine Books. s. 5 (https://archive.org/details/worldofsciencefi00delr/page/5). ISBN 0-345-25452-X.
13. ^ Sterling, Bruce. "Science fiction" in *Encyclopædia Britannica* 2008 [1] (http://www.britannica.com/oscar/print?articleId=66289&fullArticle=true&tocId=235716) 14 Temmuz 2013 tarihinde Wayback Machine sitesinde arşivlendi (https://web.archive.org/web/20130714191349/http://www.britannica.com/oscar/print?articleId=66289&fullArticle=true&tocId=235716).
14. ^ Card, Scott (1990). *How to Write Science Fiction and Fantasy* (https://archive.org/details/How_to_Write_Science_Fiction_and_Fantasy_by_Orson_Scott_Card). Writer's Digest Books. s. 17 (https://archive.org/details/How_to_Write_Science_Fiction_and_Fantasy_by_Orson_Scott_Card/page/n20). ISBN 0-89879-416-1.
15. ^ Hartwell, David G. (1996). *Age of Wonders: Exploring the World of Science Fiction*. Tor Books. ss. 109-131. ISBN 0-312-86235-0.
16. ^ Knight, Damon Francis (1967). *In Search of Wonder: Essays on Modern Science Fiction* (https://archive.org/details/insearchofwonder0000knig). Advent Publishing, Inc. ss. pg xiii. ISBN 0911682317.
17. ^ Glassy, Mark C. (2001). *The Biology of Science Fiction Cinema* (https://archive.org/details/biologyofscience00glas). Jefferson, N.C.: McFarland. ISBN 0-7864-0998-3.
18. ^ Nabokov, Vladimir Vladimirovich (1973). *Strong opinions*. McGraw-Hill. ss. pg. 3 *et seq*. ISBN 0070457379.
19. ^ Heinlein, Robert A. (1959). "Science Fiction: Its Nature, Faults and Virtues". *The Science Fiction Novel: Imagination and Social Criticism*. University of Chicago: Advent Publishers.
20. ^ ***a*** ***b*** Rod Serling (1962). *The Twilight Zone, "The Fugitive"*.
21. ^ Del Rey, Lester (1980). *The World of Science Fiction 1926–1976*. Garland Publishing.
22. ^ *The American Heritage Dictionary of the English Language, Fourth Edition* (https://archive.org/details/americanheritage0000unse_a1o7). Houghton Mifflin Company. 2000.
23. ^ Whittier, Terry (1987). *Neo-Fan's Guidebook*.
24. ^ Scalzi, John (2005). *The Rough Guide to Sci-Fi Movies* (https://web.archive.org/web/20090402140935/http://scalzi.com/whatever/003672.html). 2 Nisan 2009 tarihinde kaynağından (http://www.scalzi.com/whatever/003672.html) arşivlendi. Erişim tarihi: 20 Mart 2009.
25. ^ Ellison, Harlan (1998). " "Harlan Ellison's responses to online fan questions at ParCon" " (https://web.archive.org/web/20150522223829/http://harlanellison.com/text/parcon.txt). 22 Mayıs 2015 tarihinde kaynağından (http://harlanellison.com/text/parcon.txt) arşivlendi.
26. ^ John Clute and Peter Nicholls, ed. (1993). " "Sci fi" (article by Peter Nicholls)". *Encyclopedia of Science Fiction*. Orbit/Time Warner Book Group UK.
27. ^ John Clute and Peter Nicholls, ed. (1993). " "SF" (article by Peter Nicholls)". *Encyclopedia of Science Fiction*. Orbit/Time Warner Book Group UK.
28. ^ "Ansible" (https://web.archive.org/web/20141007090833/http://news.ansible.co.uk/). David Langford. 7 Ekim 2014 tarihinde kaynağından (http://news.ansible.co.uk/) arşivlendi.
29. ^ Grewell, Greg: "Colonizing the Universe: Science Fictions Then, Now, and in the (Imagined) Future", *Rocky Mountain Review of Language and Literature*, Vol. 55, No. 2 (2001), pp. 25–47 (30f.)
30. ^ Fredericks, S.C.: "Lucian's True History as SF" (http://www.depauw.edu/sfs/backissues/8/fredericks8art.htm) 16 Temmuz 2020 tarihinde Wayback Machine sitesinde arşivlendi (https://web.archive.org/web/20200716144342/https://www.depauw.edu/sfs/backissues/8/fredericks8art.htm)., *Science Fiction Studies*, Vol. 3, No. 1 (March 1976), pp. 49–60
31. ^ Swanson, Roy Arthur: "The True, the False, and the Truly False: Lucian's Philosophical Science Fiction" (http://www.depauw.edu/sfs/backissues/10/swanson10art.htm) 30 Temmuz 2020 tarihinde Wayback Machine sitesinde arşivlendi (https://web.archive.org/web/20200730201604/https://www.depauw.edu/sfs/backissues/10/swanson10art.htm)., *Science Fiction Studies*, Vol. 3, No. 3 (Nov. 1976), pp. 227–239

32. ^ Georgiadou, Aristoula & Larmour, David H.J.: "Lucian's Science Fiction Novel True Histories. Interpretation and Commentary" (http://www.brill.nl/default.aspx?partid=75&pid=2774) 13 Ağustos 2009 tarihinde Wayback Machine sitesinde arşivlendi (https://web.archive.org/web/20090813101935/http://www.brill.nl/default.aspx?partid=75&pid=2774)., *Mnemosyne Supplement* 179, Leiden 1998, ISBN 90-04-10667-7, Introduction
33. ^ Gunn, James E.: "The New Encyclopedia of Science Fiction", Publisher: Viking 1988, ISBN 978-0-670-81041-3, p.249 calls it "Proto-Science Fiction"
34. ^ Irwin, Robert (2003), *The Arabian Nights: A Companion*, Tauris Parke Paperbacks, ss. 209-13, ISBN 1860649831
35. ^ *a b* Richardson, Matthew (2001), *The Halstead Treasury of Ancient Science Fiction*, Rushcutters Bay, New South Wales: Halstead Press, ISBN 1875684646 (cf. "Once Upon a Time" (https://web.archive.org/web/20190911095946/http://www.emcit.com/emcit085.shtml#Once), *Emerald City*, *85*, Eylül 2002, 11 Eylül 2019 tarihinde kaynağından (http://www.emcit.com/emcit085.shtml#Once) arşivlendi, erişim tarihi: 17 Eylül 2008)
36. ^ Dr. Abu Shadi Al-Roubi (1982), "Ibn al-Nafis as a philosopher", *Symposium on Ibn al-Nafis*, Second International Conference on Islamic Medicine: Islamic Medical Organization, Kuwait (cf. Ibnul-Nafees As a Philosopher (http://www.islamset.com/isc/nafis/drroubi.html) 6 Şubat 2008 tarihinde Wayback Machine sitesinde arşivlendi (https://web.archive.org/web/20080206072116/http://www.islamset.com/isc/nafis/drroubi.html)., *Encyclopedia of Islamic World*)
37. ^ *a b* "Science Fiction" (http://www.britannica.com/eb/article-235714/science-fiction). *Encyclopedia Britannica*. Erişim tarihi: 17 Ocak 2007.
38. ^ John Clute and Peter Nicholls (1993). "Mary W. Shelley" (http://www.sfhomeworld.org/exhibits/homeworld/scifi_hof.asp?articleID=62). *Encyclopedia of Science Fiction*. Orbit/Time Warner Book Group UK. Erişim tarihi: 17 Ocak 2007.
39. ^ Poe, Edgar Allan. *The Works of Edgar Allan Poe, Volume 1, "The Unparalleled Adventures of One Hans Pfaal"* (https://web.archive.org/web/20060627190020/http://www.worldwideschool.org/library/books/lit/horror/TheWorksofEdgarAllenPoeVolume1/chap3.html). 27 Haziran 2006 tarihinde kaynağından (http://www.worldwideschool.org/library/books/lit/horror/TheWorksofEdgarAllenPoeVolume1/chap3.html) arşivlendi. Erişim tarihi: 17 Ocak 2007.
40. ^ "Science Fiction" (http://encarta.msn.com/encyclopedia_761563123_2/Science_Fiction.html). *Encarta Online Encyclopedia*. Microsoft. 2006. Erişim tarihi: 17 Ocak 2007.
41. ^ *a b c* Agatha Taormina (19 Ocak 2005). "A History of Science Fiction" (https://web.archive.org/web/20040326191128/http://nvcc.edu/home/ataormina/scifi/history/). Northern Virginia Community College. 26 Mart 2004 tarihinde kaynağından (http://www.nvcc.edu/home/ataormina/scifi/history/) arşivlendi.
42. ^ Resnick, Mike (1997). "The Literature of Fandom" (https://web.archive.org/web/20070216113235/http://www.jophan.org/mimosa/m21/resnick.htm). *Mimosa*, *#21*. 16 Şubat 2007 tarihinde kaynağından (http://jophan.org/mimosa/m21/resnick.htm) arşivlendi. Erişim tarihi: 17 Ocak 2007.
43. ^ "SF TIMELINE 1960–1970" (https://web.archive.org/web/20151016032758/http://www.magicdragon.com/UltimateSF/timeline1970.html). Magic Dragon Multimedia. 24 Aralık 2003. 16 Ekim 2015 tarihinde kaynağından (http://www.magicdragon.com/UltimateSF/timeline1970.html) arşivlendi.
44. ^ Browning, Tonya (1993). "A brief historical survey of women writers of science fiction" (https://web.archive.org/web/20061208140352/http://www.cwrl.utexas.edu/~tonya/Tonya/sf/history.html). University of Texas in Austin. 8 Aralık 2006 tarihinde kaynağından (http://www.cwrl.utexas.edu/~tonya/Tonya/sf/history.html) arşivlendi. Erişim tarihi: 19 Ocak 2007.
45. ^ Philip Hayward (1993). *Future Visions: New Technologies of the Screen* (https://web.archive.org/web/20070221203216/http://www.stanford.edu/class/history34q/readings/Cyberspace/HaywardSituatingCyberspace.html). British Film Institute. ss. 180-204. 21 Şubat 2007 tarihinde kaynağından (http://www.stanford.edu/class/history34q/readings/Cyberspace/HaywardSituatingCyberspace.html) arşivlendi. Erişim tarihi: 17 Ocak 2007.
46. ^ Allen Varney (4 Ocak 2004). "Exploding Worlds!" (https://web.archive.org/web/20150810083055/http://allenvarney.com/av_space2.html). 10 Ağustos 2015 tarihinde kaynağından (http://www.allenvarney.com/av_space2.html) arşivlendi.
47. ^ Vera Nazarian (21 Mayıs 2005). "Intriguing Links to Fabulous People and Places..." (https://web.archive.org/web/20080829222727/http://www.sff.net/people/Vera.Nazarian/links.htp) 29 Ağustos 2008 tarihinde kaynağından (http://www.sff.net/people/vera.nazarian/links.htp) arşivlendi.
48. ^ "Shards of Honor" (https://web.archive.org/web/20150611120539/http://www.nesfa.org/press/Books/Bujold-2.htm). NESFA Press. 10 Mayıs 2004. 11 Haziran 2015 tarihinde kaynağından (http://www.nesfa.org/press/Books/Bujold-2.htm) arşivlendi.
49. ^ Scott Cummings (21 Eylül 2006). "Star Trek: The Next Generation" (https://web.archive.org/web/20080509093805/http://www.patriotresource.com/tv/scifi/sttng.html). 9 Mayıs 2008 tarihinde kaynağından (http://www.patriotresource.com/tv/scifi/sttng.html) arşivlendi.
50. ^ David Richardson (1 Temmuz 1997). "Dead Man Walking" (https://web.archive.org/web/20070928181155/http://www.maestravida.com/weinwalk/CultT797.html). *Cult Times*. 28 Eylül 2007 tarihinde kaynağından (http://www.maestravida.com/weinwalk/CultT797.html) arşivlendi. Erişim tarihi: 17 Ocak 2007.
51. ^ Nazarro, Joe. "The Dream Given Form". *TV Zone Special*, *#30*.
52. ^ Sheila Schwartz (1971). "Science Fiction: Bridge between the Two Cultures" (http://links.jstor.org/sici?sici=0013-8274%28197111%2960%3A8%3C1043%3ASFBBTT%3E2.0.CO%3B2-2.). The English Journal.
53. ^ "An Interview with Hal Duncan" (https://web.archive.org/web/20090413044144/http://www.randomhouse.com/delrey/catalog/display.pperl?isbn=9780345487315&view=qa). Del Rey Online. 2006. 13 Nisan 2009 tarihinde kaynağından (http://www.randomhouse.com/delrey/catalog/display.pperl?isbn=9780345487315&view=qa) arşivlendi.
54. ^ "Arthur C. Clarke, 1917-" (https://web.archive.org/web/20150111223702/http://www.kirjasto.sci.fi/aclarke.htm). Pegasos. 2000. 11 Ocak 2015 tarihinde kaynağından (http://www.kirjasto.sci.fi/aclarke.htm) arşivlendi.
55. ^ Chester, Tony (17 Mart 2002). "A Fall of Moondust" (https://web.archive.org/web/20070903210251/http://www.concatenation.org/frev/moondust.html). *Concatenation*. 3 Eylül 2007 tarihinde kaynağından (http://www.concatenation.org/frev/moondust.html) arşivlendi. Erişim tarihi: 16 Ocak 2007.
56. ^ Fraknoi, Andrew (11 Şubat 2003). "Teaching Astronomy with Science Fiction: A Resource Guide" (https://web.archive.org/web/20060519064705/http://aer.noao.edu/cgi-bin/article.pl?id=33). *Astronomy Education Review*. National Optical Astronomy Observatory. 19 Mayıs 2006 tarihinde kaynağından (http://aer.noao.edu/cgi-bin/article.pl?id=33) arşivlendi. Erişim tarihi: 16 Ocak 2007.
57. ^ "Scientist science fiction authors" (https://web.archive.org/web/20081212020947/http://www.sigmaforum.org/members.php). 12 Aralık 2008 tarihinde kaynağından (http://www.sigmaforum.org/members.php) arşivlendi. Erişim tarihi: 12 Ekim 2009.
58. ^ Hartwell, David G. (1 Ağustos 1996). *Age of Wonders* (https://web.archive.org/web/20070321144608/http://www.tor.com/sampleAgeofWonders.html). Tor Books. 21 Mart 2007 tarihinde kaynağından (http://www.tor.com/sampleAgeofWonders.html) arşivlendi. Erişim tarihi: 17 Ocak 2007.
59. ^ Maas, Wendy (1 Temmuz 2004). *Ray Bradbury: Master of Science Fiction and Fantasy*. Enslow Publishers.

60. ^ Stableford, Brian (2006). *Science Fact and Science Fiction: An Encyclopedia*. Taylor & Francis Group LLC. s. 113.
61. ^ Bethke, Bruce. "Cyberpunk" (https://web.archive.org/web/20150511095138/http://www.infinityplus.co.uk/stories/cpunk.htm). Infinity Plus. 11 Mayıs 2015 tarihinde kaynağından (http://www.infinityplus.co.uk/stories/cpunk.htm) arşivlendi.
62. ^ James O'Ehley (1 Temmuz 1997). "SCI-FI MOVIE PAGE PICK: BLADE RUNNER - THE DIRECTOR'S CUT" (https://web.archive.org/web/20131126043731/http://www.scifimoviepage.com/julypick.html). Sci-Fi Movie Page. 26 Kasım 2013 tarihinde kaynağından (http://www.scifimoviepage.com/julypick.html) arşivlendi.
63. ^ "Time Travel and Modern Physics" (https://web.archive.org/web/20110525025650/http://plato.stanford.edu/entries/time-travel-phys/). Stanford Encyclopedia of Philosophy. 17 Şubat 2000. 25 Mayıs 2011 tarihinde kaynağından (http://plato.stanford.edu/entries/time-travel-phys/) arşivlendi.
64. ^ Adam-Troy Castro (2006). "Off the Shelf: In the Presence of Mine Enemies" (https://web.archive.org/web/20090614204437/http://www.scifi.com/sfw/issue351/books.html). *Book review*. Sci Fi Weekly. 14 Haziran 2009 tarihinde kaynağından (http://www.scifi.com/sfw/issue351/books.html) arşivlendi.
65. ^ Hall, Melissa Mia (7 Nisan 2008). "Master of Alternate History" (https://web.archive.org/web/20131208105513/http://www.publishersweekly.com/article/CA6548135.html). Publishers Weekly. 8 Aralık 2013 tarihinde kaynağından (http://www.publishersweekly.com/article/CA6548135.html) arşivlendi.
66. ^ Henry Jenkins (23 Temmuz 1999). "Joe Haldeman, 1943-" (https://web.archive.org/web/20150103061800/http://web.mit.edu/m-i-t/science_fiction/profiles/haldeman.html). 3 Ocak 2015 tarihinde kaynağından (http://web.mit.edu/m-I-t/science_fiction/profiles/haldeman.html) arşivlendi.
67. ^ "Website Interview with Toni Weisskopf on SF Canada" (https://web.archive.org/web/20101229144229/http://www.baen.com/intweis.htm). Baen Books. 12 Eylül 2005. 29 Aralık 2010 tarihinde kaynağından (http://www.baen.com/intweis.htm) arşivlendi.
68. ^ Elyce Rae Helford, in Westfahl, Gary. *The Greenwood Encyclopedia of Science Fiction and Fantasy*: Greenwood Press, 2005: 289-290
69. ^ "Science Fiction Citations" (https://web.archive.org/web/20131207012608/http://www.jessesword.com/sf/view/438). 7 Aralık 2013 tarihinde kaynağından (http://www.jessesword.com/sf/view/438) arşivlendi.
70. ^ "Aeon Magazine Writer's Guidelines" (https://web.archive.org/web/20120110165032/http://www.aeonmagazine.com/writersguidelines.html). 26 Nisan 2006. 10 Ocak 2012 tarihinde kaynağından (http://www.aeonmagazine.com/writersguidelines.html) arşivlendi.
71. ^ "Anne McCaffrey" (https://web.archive.org/web/20070927175603/http://www.tor.com/sites/legends/mccaffrey_bio.html). tor.com. 16 Ağustos 1999. 27 Eylül 2007 tarihinde kaynağından (http://www.tor.com/sites/legends/mccaffrey_bio.html) arşivlendi.
72. ^ *a* *b* "Information About SFWA" (https://web.archive.org/web/20090416043516/http://www.sfwa.org/org/sfwa_info.htm). Science Fiction and Fantasy Writers of America, Inc. 16 Nisan 2009 tarihinde kaynağından (http://www.sfwa.org/org/sfwa_info.htm) arşivlendi.
73. ^ Peggy Rae Sapienza and Judy Kindell (23 Mart 2006). "Student Science Fiction and Fantasy Contest" (https://web.archive.org/web/20131126050500/http://www.laconiv.org/2006/prog/contest.htm). L.A.con IV. 26 Kasım 2013 tarihinde kaynağından (http://www.laconiv.org/2006/prog/contest.htm) arşivlendi.
74. ^ Steven H Silver (29 Eylül 2000). "Program notes" (https://web.archive.org/web/20080509070448/http://www.chicon.org/prog/prog.htm). Chicon 2000. 9 Mayıs 2008 tarihinde kaynağından (http://www.chicon.org/prog/prog.htm) arşivlendi.
75. ^ Carol Berg. "Links, "Conventions and Writers' Workshops" " (https://web.archive.org/web/20080706103651/http://www.sff.net/people/carolberg/links.html#conventions). 6 Temmuz 2008 tarihinde kaynağından (http://www.sff.net/people/carolberg/links.html#conventions) arşivlendi.
76. ^ "The Hugo Awards By Category" (https://web.archive.org/web/20141008081059/http://worldcon.org/hc.html). World Science Fiction Society. 26 Temmuz 2006. 8 Ekim 2014 tarihinde kaynağından (http://www.worldcon.org/hc.html) arşivlendi.
77. ^ Robert B. Marks (1997). "On Incorporating Mythology into Fantasy, or How to Write Mythical Fantasy in 752 Easy Steps" (https://web.archive.org/web/20070619211005/https://home.istar.ca/~delric/Myth.htm). *Story and Myth*. 19 Haziran 2007 tarihinde kaynağından (http://home.istar.ca/~delric/Myth.htm) arşivlendi. Erişim tarihi: 16 Ocak 2007.
78. ^ Elkins, Charles (1 Kasım 1980). "Recent Bibliographies of Science Fiction and Fantasy" (https://web.archive.org/web/20060912120105/http://www.depauw.edu/sfs/review_essays/elkins22.htm). *Science Fiction Studies*. 12 Eylül 2006 tarihinde kaynağından (http://www.depauw.edu/sfs/review_essays/elkins22.htm) arşivlendi. Erişim tarihi: 16 Ocak 2007.
79. ^ David Carroll and Kyla Ward (1 Mayıs 1993). "The Horror Timeline, "Part I: Pre-20th Century" " (https://web.archive.org/web/20020409134821/http://www.tabula-rasa.info/DarkAges/Timeline1.html). *Burnt Toast*, *#13*. 9 Nisan 2002 tarihinde kaynağından (http://www.tabula-rasa.info/DarkAges/Timeline1.html) arşivlendi. Erişim tarihi: 16 Ocak 2001.
80. ^ Chad Austin. "Horror Films Still Scaring – and Delighting – Audiences" (https://web.archive.org/web/20070814212333/http://news.ncsu.edu/features/103106_HorrorFilms.htm). North Carolina State University News. 14 Ağustos 2007 tarihinde kaynağından (http://news.ncsu.edu/features/103106_HorrorFilms.htm) arşivlendi.
81. ^ "Utopian ideas hidden inside Dystopian sf" (https://web.archive.org/web/20151016032758/http://www.falsepositives.com/index.php/2005/11/22/utopian-ideas-hidden-inside-dystopian-sf/). False Positives. 1 Kasım 2006. 16 Ekim 2015 tarihinde kaynağından (http://www.falsepositives.com/index.php/2005/11/22/utopian-ideas-hidden-inside-dystopian-sf/) arşivlendi.
82. ^ Glenn, Joshua (22 Aralık 2000). "Philip K. Dick (1928–1982)" (https://web.archive.org/web/20061031110802/https://www.hermenaut.com/a4.shtml). *Hermenaut*, *#13*. 31 Ekim 2006 tarihinde kaynağından (http://www.hermenaut.com/a4.shtml) arşivlendi. Erişim tarihi: 16 Ocak 2007.
83. ^ McBride, Jim (1 Kasım 1997). "Spotlight On... Robert J. Sawyer" (https://web.archive.org/web/20070103193638/http://sfwriter.com/arcwc.htm). *Fingerprints*, *November 1997*. Crime Writes of Canada. 3 Ocak 2007 tarihinde kaynağından (http://www.sfwriter.com/arcwc.htm) arşivlendi. Erişim tarihi: 8 Ocak 2007.
84. ^ von Thorn, Alexander (1 Ağustos 2002). "Aurora Award acceptance speech". Calgary, Alberta.
85. ^ Wertham, Fredric (1973). *The World of Fanzines*. Carbondale & Evanston: Southern Illinois University Press.
86. ^ "Fancyclopedia I: C - Cosmic Circle" (https://web.archive.org/web/20150912074341/http://www.fanac.org/Fannish_Reference_Works/Fancyclopedia/Fancyclopedia_I/c.html). fanac.org. 12 Ağustos 1999. 12 Eylül 2015 tarihinde kaynağından (http://fanac.org/Fannish_Reference_Works/Fancyclopedia/Fancyclopedia_I/c.html) arşivlendi.
87. ^ Lawrence Watt-Evans (15 Mart 2000). "What Are Science Fiction Conventions Like?" (https://web.archive.org/web/20150425040114/http://www.watt-evans.com/whataresfconventionslike.html). 25 Nisan 2015 tarihinde kaynağından (http://www.watt-evans.com/whataresfconventionslike.html) arşivlendi.
88. ^ *a* *b* Mike Glyer (1 Kasım 1998). "Is Your Club Dead Yet?". *File 770*, *127*.

89. ^ Robert Runte (2003). "History of sf Fandom" (https://web.archive.org/web/20131214214510/http://www.uleth.ca/edu/runte/ncfguide/fandom.htm#invasion). 14 Aralık 2013 tarihinde kaynağından (http://www.uleth.ca/edu/runte/ncfguide/fandom.htm#invasion) arşivlendi.
90. ^ "Origins of the Middle Kingdom" (https://web.archive.org/web/20151104015357/http://www.midrealm.org/midrealm_origins.html). Folump Enterprises. 1994. 4 Kasım 2015 tarihinde kaynağından (http://www.midrealm.org/midrealm_origins.html) arşivlendi.
91. ^ Ken St. Andre (3 Şubat 2006). "History" (https://web.archive.org/web/20090820231425/http://www.casfs.org/history.html). Central Arizona Science Fiction Society. 20 Ağustos 2009 tarihinde kaynağından (http://www.casfs.org/history.html) arşivlendi.
92. ^ Patten, Fred (2006). *Furry! The World's Best Anthropomorphic Fiction*. ibooks.
93. ^ Rob Hansen (13 Ağustos 2003). "British Fanzine Bibliography" (https://web.archive.org/web/20150322132834/http://www.fiawol.demon.co.uk/biblio/). 22 Mart 2015 tarihinde kaynağından (http://www.fiawol.demon.co.uk/biblio/) arşivlendi.
94. ^ *a* *b* "Hugo Awards by Category" (https://web.archive.org/web/20150427151804/http://wsfs.org/hc.html). World Science Fiction Society. 26 Temmuz 2006. 27 Nisan 2015 tarihinde kaynağından (http://www.wsfs.org/hc.html) arşivlendi.
95. ^ Keith Lynch (14 Temmuz 1994). "History of the Net is Important" (https://web.archive.org/web/20150814084811/http://keithlynch.net/history.net.html). 14 Ağustos 2015 tarihinde kaynağından (http://keithlynch.net/history.net.html) arşivlendi.
96. ^ *The American Heritage Dictionary of the English Language* (https://web.archive.org/web/20061104133848/http://www.thefreedictionary.com/fanfic). Houghton Mifflin Company. 2003. 4 Kasım 2006 tarihinde kaynağından (http://www.thefreedictionary.com/fanfic) arşivlendi. Erişim tarihi: 17 Ocak 2007.
97. ^ National Science Foundation survey: Science and Technology: Public Attitudes and Public Understanding. Science Fiction and Pseudoscience. (http://www.nsf.gov/statistics/seind02/c7/c7s5.htm) 18 Ağustos 2015 tarihinde Archive-It sitesinde arşivlendi (https://wayback.archive-it.org/5902/20150818104004/http://www.nsf.gov/statistics/seind02/c7/c7s5.htm)
98. ^ Bainbridge, W.S. 1982. "The Impact of Science Fiction on Attitudes Toward Technology." In E.M. Emme, ed. Science Fiction and Space Futures: Past and Present. San Diego, CA: Univelt.
99. ^ "Perry Rhodan 35th anniversary" (http://www.perry-rhodan-usa.com/web1998/rdnpres.htm) (Basın açıklaması). Perry-Rhodan-USA.com. 8 Eylül 1996. Erişim tarihi: 26 Ocak 2009.
100. ^ David G. Hartwell, Damien Broderick (ed.), *Centaurus: The best of Australian science fiction*, Damien Broderick, *Introduction*, .10.21 Tor Books, 1999m ISBN 0-312-86556-2
101. ^ David G. Hartwell, Damien Broderick (ed.), *Centaurus: The best of Australian science fiction*, David. G. Hartwell, *The other editor's introduction*, ibid., p.22-25 Tor Books, 1999m ISBN 0-312-86556-2
102. ^ "Arşivlenmiş kopya" (https://web.archive.org/web/20200725112246/http://www.turkishstudies.net/Makaleler/1573161908_120Reyhano%C4%9Fullar%C4%B1%20G%C3%B6khan_S-2183-2197.pdf) (PDF). 25 Temmuz 2020 tarihinde kaynağından (http://www.turkishstudies.net/Makaleler/1573161908_120Reyhano%C4%9Fullar%C4%B1%20G%C3%B6khan_S-2183-2197.pdf) (PDF) arşivlendi. Erişim tarihi: 1 Şubat 2020.
103. ^ "Arşivlenmiş kopya" (https://web.archive.org/web/20190609093235/https://www.bilimkurgukulubu.com/genel/orhan-duru-ve-bilimkurgu/). 9 Haziran 2019 tarihinde kaynağından (https://www.bilimkurgukulubu.com/genel/orhan-duru-ve-bilimkurgu/) arşivlendi. Erişim tarihi: 1 Şubat 2020.
104. ^ "Arşivlenmiş kopya" (https://web.archive.org/web/20200919020445/https://www.bilimkurgukulubu.com/genel/dergi/turkiyede-bilimkurgu-dergiciligi/). 19 Eylül 2020 tarihinde kaynağından (https://www.bilimkurgukulubu.com/genel/dergi/turkiyede-bilimkurgu-dergiciligi/) arşivlendi. Erişim tarihi: 25 Şubat 2020.
105. ^ "Arşivlenmiş kopya" (https://web.archive.org/web/20200225022701/https://www.bilimkurgukulubu.com/genel/dergi/lagari-bilimkurgu-fanzininin-2-sayisi-cikti/). 25 Şubat 2020 tarihinde kaynağından (https://www.bilimkurgukulubu.com/genel/dergi/lagari-bilimkurgu-fanzininin-2-sayisi-cikti/) arşivlendi. Erişim tarihi: 25 Şubat 2020.

G · T · D (https://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=%C5%9Eablon:Bilimkurgu&action=edit) **Bilimkurgu**

Ana hatlar			Tarihçe (Altın Çağ · zaman çizelgesi) · Tanımlar (hafif · saltık) · Yazarlar · Yeni Dalga
Alt türler			Antropolojik · Askerî · Bilimsel roman · Dünyevi · Feminist · Gezegenlerarası roman · Gotik · Hristiyan · İklim kurgusu · Kılıç ve gezegen · Kıyamet sonrası · Komedi (durum komedileri) · Liberteryen · Ölen Dünya · Paralel evren · Sosyal · Uzay operası · Uzay Vahşi Batısı
	Siberpunk türevleri		Biopunk · Dieselpunk · Nanopunk · Ottopunk · Siberpunk · Steampunk
Kültür			Araştırmalar · Buluşmalar · Hayran topluluğu (fanzinler) · İnternet Spekülatif Kurgu Veritabanı · Kadınlar · Kütüphane ve müzeler (Bilimkurgu Müzesi) · *Worldcon*
	Ülkeler		Avustralya · Bangladeş · Brezilya · Çekya · Çin · Estonya · Fransa · Hırvatistan · İspanya · Japonya · Kanada · Macaristan · Norveç · Polonya · Romanya · Rusya · Sırbistan · Şili · Türkiye
	Ödüller	**Ortam**	Aurora · Chandler · Dragon · Hugo · Seiun · Spectrum
		Sinema	Jules Verne · Saturn
		Edebî, sanatsal ve işitsel	Alman · Altın Ördek · Astounding · Aurealis · BSFA · Büyük Usta · Campbell · Clarke · Crook · Çeviri · Dick · Ditmar · Endeavor · FantLab · Galaksi · Gaughan · Geffen · *Grand prix* · Harland · Heinlein · Ignotus · Geleceğin İllüstratörleri · Kitschies · Lambda · Laßwitz · Locus · Nautilus · Nebula · Norton · Parsec · Prometheus · Rhysling · SFERA · Sidewise · Skylark · Sturgeon · Sunburst · *Tähtivaeltaja* · TBD · Tiptree · *Tour-Apollo* · Urania · Vogel · Zajdel
Medya	**Edebiyat**		Çizgi roman · Dergi · Kısa hikâyeler · Romanlar · Yayımcılar
	Sahne		Opera · Tiyatro
	Film		Tarihçe (filmler) · Hindistan
			Programlar · Amerika Birleşik Devletleri · Avrupa · Avustralya · Birleşik Krallık · Japonya (anime · canlı çekim)

	Televizyon	· Kanada
Konular	**Uygulamalı**	Astromühendislik · Denizcilik · Devasa yapı (uzay istasyonları ve yaşam alanları) · Dünyalaştırma · Kendini kopyalayan makineler · Nanoteknoloji · Organ nakli · Protez · Robotlar · Simüle edilmiş bilinç · Simüle edilmiş gerçeklik · *Technomancy* · Uzay savaşı · Yapay zekâ (kontrolü ele alma) · Zihin yükleme
	Formel	Dede paradoksu · Fermi paradoksu · Zamanda yolculuk
	Yaşamsal	Biyolojik savaş · Cinsellik · Cinsiyet · Dünya dışı varlıklar (liste) · Evrim · Genomühendislik · Ortakyaşam · Parazitler
	Fiziksel	Çokluevren · Gezegenler (Dünya) · Işık ötesi hız (Einstein-Rosen köprüsü · Heim teorisi · hiperuzay · warp motoru) · Işınlanma · Paralel evrenler · Yıldızlar ve gezegen sistemleri
	Toplumsal	Antik astronotlar · Dünya hükûmeti · Feminist · Fikirler (dinî · siyasi) · Frankenstein kompleksi · Galaktik imparatorluk · Geliştirme · İlk temas · Kötü şirket · Kurgu korku · LGBT · Liberteryen · Uzaydan gelen mesaj · Uzaylı arkeolojisi · Uzaylı dili · Uzaylı istilası · Siborg · Siyahi · Transhümanizm
İlgili maddeler	Afrofütürizm · Alternatif tarih · Bilim ve teknoloji çalışmaları · Büyülü gerçekçilik · Casusluk kurgusu · Doğaüstü · Fantastik bilimkurgu · Fantezi · Gelecek tarih · Korku · Kurgusal teknoloji · Meka · Retrofütürizm · Spekülatif kurgu · Süper kahraman · Tekno gerilim · Teknoloji ve toplum · Tuhaf · Ütopya ve distopya kurgusu	
Kategori		

G · T · D (https://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=%C5%9Eablon:Anlat%C4%B1&action=edit) **Anlatı**

Karakter	Gören karakter · Hatalı başkahraman · İkincil oyuncu · Karşıt kişi/Baş düşman · Odak karakter · Protagonist · Tezat karakter · Üçüncü oyuncu · Yardımcı karakter · Tip karakter
Plan	Zirve · Dramatik anlaşmazlık · Sonuç · Diyalog · Dramatik yapı · Serim · Düşen aksiyon · Hikâye aracı · Altplan
Yerleştirme	Distopya · Kurgusal ülke · Kurgusal konum · Kurgusal evren · Ütopya
Tema	Leitmotiv · Kıssadan hisse · Motif
Stil	Diksiyon · Söz sanatları · Betimleme · Edebi teknikler · Anlatım biçimleri · Biçimsel araçlar · İnançsızlığı uzaklaştırma · Sembolizm · Ses
Türler	Fabl · Masal · Çok kısa öykü · Mektup · Hipermetin · Roman · Romans · Uzun öykü · Oyun · Şiir · Senaryo · Hikâye · Edebi türlerin listesi
Tarz	Macera · Komedi · Polisiye · Kurgu · Kurgu belgesel · Kurgusal olmayan eser · Erotik · Kurgusal olmayan roman · Fantezi · Tarihi · Korku · Büyülü gerçekçilik · Gizem · Paranoya · Felsefi roman · Politik roman · Aşk · Saga · Hiciv · Bilimkurgu · Spekülatif · Süper kahraman · Gerilim · Kentsel
Anlatıcı	Farklı şahıslar · Birinci şahıs · İkinci şahıs · Üçüncü şahıs · Sınırlı üçüncü şahıs · Tarafsız üçüncü şahıs · Tanrısal anlatıcı · Taraflı üçüncü şahıs · Bilinç akışı · Güvenilmez
Zaman	Geçmiş zaman · Şimdiki zaman · Gelecek zaman
İlişkili	Seyirci · Yazar · Fantezi edebiyatı · Creative nonfiction · Edebiyat teorisi · Hikâye yapısı · Anlatı bilimi · Diğer anlatım yöntemleri · Retorik · Hikâye anlatıcılığı · Felsefe ve edebiyat
Edebiyat portalı	

Otorite kontrolü	BNF: cb119332311 (https://catalogue.bnf.fr/ark:/12148/cb119332311) (data) (https://data.bnf.fr/ark:/12148/cb119332311) · GND: 4054021-2 (https://d-nb.info/gnd/4054021-2) · HDS: 031212 (https://hls-dhs-dss.ch/fr/articles/031212) · LCCN: sh85118629 (https://id.loc.gov/authorities/subjects/sh85118629)